

durere — face azi opinia publică ungurească, vede în popoarele acestei țări dușmani neimpăcați, hiene cu gânduri mârșave irredentiste, cari ar căuta să sfășie trupul îndurerat al acestei patrii, spre folosul vecinilor.

În această orbire ajung apoi să vadă în această țară două tabere vrășmașe gata în tot momentul de luptă, iar soluția o află creierul bolnav al acestei prese numai în aceea că unul din acești doi vrășmași să rămână pe câmpul de luptă.

Ba un pigmeu al unui ziar banfyst dă alarmă, că țara arde deja, și nu alta — ci provoacă de-a dreptul pe Maiestatea Sa să se trezească, pentru că naționalitățile vreau să-i sfășie monarhia.

Din coroana ta vreau să smulgă petrele scumpe, din pavăza ta să ștergă unele nume, din trupul țării tale vreau să sfășie bucăți și să-l dărăburească! E timpul suprem să sfărșești acest pericol. Pună-se odată capăt politicii înmănușate. Să se valideze forța. Sfârșească-se răsvrătirea guralivă a naționalităților. Față de acestea trebuie să porcezi în tăcere ca și câlanul față de tâlhar.

Iar fiera răscolită a altui pitic dela o foaie ovreiască exclamă așa: „Bisericele naționale trebuie sistate și prefăcute în biserici gr. ort. și gr. cat. maghiare, așezămintele economice, băncile trebuie aduse în imposibilitate. La fiecare instituție trebuie adus în preponderanță caracterul maghiar, pentru că tendința maghiarizării să fie permanentă, comitatele astfel împărțite ca naționalitățile nici când să nu se poată validă. Numai unificarea într-o limbă ne poate duce la izbândă sigură“.

Departa a ajuns sârmana noastră țară. Astfel de pigmei aduși de vânturile dinspre Nord cu astfel de idei stupide alarmează țara și îmbată cu venin sufletul și acelor maghiari, cari poartă la inimă binele țării, dar nu cunosc mizeriile măruntă ce s'au sălășluit pe toată întinderea provincială a țării. Și astfel de oameni fac opinia publică a acestei țări.

O idee scrintită răsărită dintr'un creier bolnav își trimbiță existența în lung și lat și prinde mai ușor pentru că e știut, că un măr putred strică pe toate celelalte. Creierul bolnav al presei ungurești cu puține excepții vede țara în pragul revoluției aduse de naționalități asupra capului ei.

Ei vezi, tot naționalitățile fac

pe hoțul de păgubaș. Cum adevărat? Noi suntem aceia cari vrem dismembrarea, noi vrem să ne rupem de Austria, noi vrem să ștergem din pavăza monarhiei vulturul cu două capete, noi vrem să ștergem imnul casei domnitoare și tot noi suntem aceia cari vrem să spargem și rupem tot din această monarhie?!

Curat povestea mielului cu lupul. Ar vrea cinstiții politicieni să pună toată vina în spatele noastre, ca să-și ascundă gândirile și doririle proprii.

Să ne spună însă întreagă presa aceasta, când s'au îndreptat pornirile noastre pe astfel de căi, pe cari și-le-au scris pe flamură partidul koșutist și Bánffy, când și cum am căutat noi sdruncinarea țării? Să ne-o dovedească cu date concrete. Pentru că frazele pe cari tot călăresc de luni de zile cu „agitafia valahă“ sunt numai vorbe umflate, fără temei, vorbe seci și pline de fiere și venin, isvorâte din curată întunecare a conștiinței. Date să vorbească așa cum vorbesc datele concrete pe cari le depun pe masa dietei deputații naționaliști!

Toată svârcoleala aceasta pornită cu mare alai de foile din capitală mai ales, își are și partea psihologică interesantă, căci samănă a glas de cucuvas, glas de temere, care glas de regulă atunci își manifestă spontaneitatea, când adversarul are dreptate.

Maiestatea Sa, în înțelepciunea sa atât de des încercată n'a dat și nu va da ascultare acestor epigoni ai zilelor noastre. Să dea însă ascultare. Să trimită stetnici credincioși în țară și să se convingă și să convingă și pe ceice nu vreau să cunoască, că lupta noastră și lupta pentru binele comun al tuturor popoarelor din această țară, că luptăm în potruva tendințelor ce caută să tragă în mizerie și mai mare această țară; să i convingă că aici în provincie, în adăpostul satelor resfirate pe ogoară, sunt mizerii atât de mari încât te cuprind groaza și că acolo la centru nici o fărâma a acestor mizerii nu e cunoscută; să-i convingă că vina acestor mizerii nu noi o purtăm, ci aceia cari sunt chemați să nu le cauzeze și că pornirea pe care ei o numesc „agitafia valahă“ tocmai aceste mizerii vrea să le desvălească și să le lecuiască, pentru că numai atunci va fi pace și bine în această mult încercată patrie.

— oăci o mișcare nobilă vrednică de laudă tuturor celor ce o sprijinesc, s'a pornit în timpul din urmă nu numai în poporul zarandean, dar și între fiii de pretutindeni, crescuți în acest institut, — intru ajungerea acestui scop mareț.

Nu și-a uitat marele arhieru nici de înființarea școalelor reale și comerciale și încă pe acel timp, când alții nici nu se ocupau cu această idee, — de tot străină la poporul român.

Atențiunea lui în măsură și mai mare a fost îndreptată către școalele capitale și populare. Silințele și luptele lui intru ridicarea învățământului popular au fost multe și grele, nesuportabile pentru alții, decât numai pentru spirite înalte, menite a săvârși lucruri mari. La venirea lui, precum am amintit școale populare erau foarte puține și și acestea în stare de tot primitivă. Școale capitale erau numai trei, una în Brașov, a doua în Satulung în Săcele, și a treia în Rășinari — și ce era mai dureros, suprema inspecțiune peste școalele gr. ort. române din Ardeal o avea episcopul romano-catolic din Alba-Iulia. Tinta principală a metropolitului Șaguna era de a șterge această durere din inima Românului, restituind starea normală în

școala română. Aceasta în curând se și întâmplă, oăci sinodul din 1850 decise, ca conducerea și supremul inspectorat școlar să-l aibă episcopul ca cap al bisericii gr. ort. din Ardeal. El nu se opri aci, ci căștigă și asigură pe deplin autonomia școlară, pe baza principiului confesional, care de atunci și până azi ne apără naționalitatea de multe primejdii.

Înființate și organizate odată școalele, metropolitul Șaguna se îngrijă de partea didactică a învățământului, compunând instrucțiuni și manuale școlastice corăspunzătoare și instituind învățători calificați. Salarizarea învățătorilor îi făcu mare bătaie de cap. Poporul și atunci ca și acum plătea rău pe învățător, ba ce e mai mult privia pe învățător de o belea căzut pe sat. Zadarnice au fost sfaturile lui, de a se înființa în fiecare comună bisericească un fond școlar, de unde să se plătească salariul învățătorului și să se poarte cheltuielile școlărești, oăci nici astăzi astfel de fonduri nu aflăm multe. Și ce bine ne-ar prinde astăzi atare fonduri, ce servicii frumoase ar face bisericii și școlăi mai ales astăzi, când duhul vremii, călcând peste nepăsarea de secolu a poporului față de școală, va trebui să dea în

Să ne îndreptăm!

— Cuvinte adresate învățătorilor. —

„Să nu uciți, — exclamă una din poruncile Dumnezeesului decalog. De sigur, că un păcat strigător la ceru comite acela, care cu intențiune lipsește pe semenul său de viața vegetală. Dar de o potență mai mare conzider eu a fi păcatul omorului atunci, când lipsești pe cineva de lumina spirituală. Căci zice Românul: „Când Dumnezeu voește să pedepsească pe om mai întâi îi ia mintea.“

Aceia dintre inv. români gr. ort. cari prin nepăsarea lor condamabilă au cântat acum 7 ani prohodul „Foaii pedagogice“, oăci n'au atentat direct asupra vieții noastre spirituale, apoi la tot cazul au pus o grea stavilă luminării noastre intelectuale reciproce și continuative.

„Transilvania“, organul primului areopag cultural al Românilor din țările coroanei Sfântului Stefan, în curent cu acest isvor de treabă slabă, încă de pe atunci ne-a timbrat după merit....

În consecință noi — învățătorii — nu numai că în curând ne mărturisim păcatul, dar ne-am și căit cu amar prin aceea, că în toate împrejurările și cu toate ocaziunile am sursescit dorința reinființării organului de publicitate pedagogic didactic propriu al nostru.

Bărbați cu tact și circumspecți puși la căma bisericii noastre, au amănat în continuu împlinirea acestei dorințe generale a învățătorime române.

Trăgânarea chestiei n'a isvorit decât numai din scopul, de a ni se da prin aceasta o strajnică lecție și a face, ca greșala făcută cu atât mai simțită să fie.

Părinții buni însă, dojenesc și iartă, oăci nu voesc moartea fiilor, ci întoarcerea lor, ca să fie vii!..

Astfel s'a întâmplat, ca în zilele trecute să primim fiecare învățător vestea înbucurătoare și de mult așteptată despre renașterea luminării cunoștințelor noastre. Și asta din pricină, oăci „a sosit plinirea vremii“.

Deci să luăm aminte: ... „Mai mulți profesori dela seminarul „Andreian“ din Sibiu sub conducerea cunoscutului și binemeritatului nostru pedagog Dr. Petru Șpan am hotărât să răspundem acestui nobil îndemn, ce ne vine dela DV., cu o revistă pedagogică lunară“...

... Un cadou mai potrivit și demn de poziția învățătorime noastre de sărbătorile „Nașterii Domnului“, când: „răsărită lumii lumina cunoștinței“; nici că se putea închipui.

Era lucru natural, ca dela vatra luminătoare se porceadă și „vatra școlară“...

„Vatra școlară“ e prin urmare numele revistei pedagogice lunare, ce va apare în curând, sub conducerea celui mai distins pedagog al nostru, — a domnului Dr. Petru Șpan.

În jurul „vetrei“ stau apoi și alți tineri, destoinici și entuziasmați dni profesori dela seminarul din Sibiu. Dacă nu-i cunoaștem toți și pe unul fiecare personal, apoi de sigur pe toți îi recunoaștem de competenți să ne facă o revistă bună. Nu dispun de cuvinte de a putea măguli cu atribuțiile ce ași dori să dau în semn de stimă și recunoștință dlui profesor Dr. P. Șpan.

Dar totuși pot spune, că nu va exista un singur învățător din întreaga metropo-

lie ortodoxă care a avut fericirea a sta sub influința-i binefăcătoare — care să nu se fi împărțită de binevoitoarea sa atenție.

Di Dr. Șpan a arătat totdeauna cea mai mare bunăvoință față de corpul dascălesc, a fost pătruns totdeauna de marile și măruntele noastre nevoi sociale, iar reputațiunea sa pe terenul pedagogiei este stabilită între cei ... „aleși“.

Stimați și Iubiți colegi!

Veniți acum ca punând umăr la umăr, să facem și noi — „Redacției și administrației „Vetrei școlare“, Strada măcelarilor Nr. 30“ — un cadou de anul, nou abonând toți revista!

Numai atunci ar urma în mod natural — după cânta și mărturisirea păcatului făcut — și ispășirea.

Calbor, la 13 Decembrie 1906.

Ioan Paicu,
învățător.

Dela societatea „Petru Maior“.

— Extras din raportul societății „Petru Maior“ de pe anul expirat. — (Urmare).

6. Averele societății.

În anul 1904/5 averea societății a crescut dela 14,235-47 cor. la 14,620-99 c., deci un spor de 385-52 cor.

Aceste 14,620-99 cor. sunt împărțite în următoarele fonduri:

A.) Fondul permanent cu 13,479 cor. plasate în:

I. Efecte:

2 losuri „Tisza“ a 320 cor.	K	640—
Una acție „Timișana“ a 200 c.	„	200—
Una acție „Concordia“ a 100 c.	„	100—
Două acții „Sentinela“ a 100 c.	„	200—
Două acții Ceres 10 cor.	K	20—
		K 1,160—

II. Depuneri:

La „Ardeleana“ libel 4880 c. K	224-05
La „Ardeleana“ libel 163 c.	10,848-70
La „Făgețana“ libel 1756 cor.	1,096-25
Taxe de membri fund.: dela dl Alexandru Mocsonyi și „Dunăreana“ rata II.	150—
Starea fondului permanent în 30 Septembrie 1905	13,479—
Starea fondului permanent în 30 Septembrie 1904	13,114-31
Crescământ	K 364-69

B.) Fondul disponibil cu 1,135-77 cor. cari se află în:

Depuneri la cheque	K	50-7
La „Ardeleana“ libel 276	„	10-6
In efecte (almanahul societății)	„	500—
96% din venitele societății	„	531-62
Saldo cassei	„	42-76
		K 1,135-77

C.) Fondul de un ban cu 6-22 cor.

În 1904/5 n'a crescut cu nimic.

Averea societății e deci:

In fond permanent	K	13,479—
„ „ disponibil	„	1,135-77
„ „ de un ban	„	6-22
		K 14,620-99

Mișcarea fondului disponibil a fost de 1886 cor. și anume:

ne așeză el aceste conferințe, încât și astăzi, după 44 ani dela înființarea lor, după al său plan se conduc.

Nici în ce privește arta muzicală n'a voit să rămână poporul său inapoi. El introduse în școală și în biserică cântările corale, aduse din Viena liturgia pe note și institui tot odată și un profesor pentru muzica vocală în seminarul arhidiecezan.

A muncit viața întreagă cu un zel neobosit pentru luminarea poporului său și dacă reasumăm activitatea lui pe terenul școlar, dacă privim în oglinda vieții lui acest teren, vedem strălucind roadele muncii sale, atât în cele teoretice cât și în cele practice, vedem institutul pedagogic-teologic numit „Seminariul Andreian“, vedem gimnaziul mare din Brașov, apoi gimnaziul nostru inferior din Brașov, mai multe fundațiuni școlare, 10 școale capitale și la vre-o 600—700 școale elementare. Toate acestea ni le-a lăsat nouă moștenire, ca să ne folosim de ele, să ne luminăm, să ne bucurăm de roadele lor. Se cuvine deci să aducem închinăciune de mărire buunului părinte.

(Va urma).

Mișcarea fondului disponibil în anul 1904-5.

Intrate:	
Taxe de membri ordinari	K 544—
„ „ „ extraordinari	16—
S'au vândut 155 exemplare din Ist. Românilor, de P. Maior	172 55
Ajutoare	412 24
La ședința festivă ținută în 10 Dec. 1904 venit curat	101 60
După 4 cupoane „Tisza”	16—
Ridicați dela cheque	614 40
Saldo din anul trecut	9 31
	K 1,886 10
Esıte:	
Chirie și portar	K 887—
Personalul de serviciu	188—
Repararea și curățenia mobilor și locuinții	37 90
Cheltueli economice	208 92
„ secretariale	42—
„ cu orchestra	65—
Abonamente și porto	75 87
S'au cumpărat cărți în valoare de	22 52
S'au compactat 25 cărți pentru prețul de	33 80
Transport	67 16
Tipărituri	140—
S'au transpus la fondul permanent (Ard. libel 163)	6 47
Pentru noua acțiune dela „Sentinelă”	2 38
Diverse	66 32
Bani rămași în casă	42 76
	K 1,886 10

Binefăcătorii societății au fost:
 Dl Alexandru Mocsonyi de Foen 25 cor., „Albina” cu un ajutor de 200 cor., „Bihoreana” 20 cor., „Crișana” 50 cor., „Lipovana” 20 cor., „Lugojana” 40 cor., „Steaua” 10 cor., Stipendiștii fundațiunii Gozdsu 12 cor. 24 fileri, „Timișana” 30 cor., „Vlădeasa” 20 cor.

La sfârșitul anului 1905/6 averea societății a fost de 14,746 cor., deci față de 14,620:99 ai anului 1904/5 un spor de 115:38 cor.

Acest spor mic e numai la aparență, în realitate e de 985:38 cor., ceea ce se explică prin faptul, că losurile „Tisza” le-au evaluat numai cu 400 cor., care e valoarea nominală, față de 640 cor. ale anului 1904/5; acțiunile Ceres neavând nici o valoare s'au șters din activele societății, păstrându-se acțiunile pentru orice eventualitate; la starea fondului disponibil am luat numai sumele existente nu și cele fictive, n'am luat în socoteală cele 500 cor., ce ar rezulta din almanahul societății cum s'a luat în 1904/5, căci acelea nu se pot vinde cu prețul indicat; 100 cor. ce sunt trecute la fondul permanent în 1904/5 ca taxă de membru fondator dela dl Alexandru Mocsonyi iniur, au fost trecute la anul 1905/6, cum de fapt e introdus în protocoalele de casă. Reasumând, starea adevărată a averii societății pe a. 1904/5 e cu 240+20+500+100=860, optsuteșezeci de cor. mai mică decât cum e arătată în bilanțul de rai sus. Starea averii societății e deci pentru anul 1904/5 de 14,620:99 c. — 860 cor. = 13,760:99, ceea ce față de 14,746 cor. face un spor de 985:38.

A.) Fondul permanent:

I. Efecte:	
Losuri „Tisza” à 200 cor.	K 400—
Una acție „Timișana” à 200 coroane	200—
Una acție „Concordia” à 100 coroane	100—
Două acții „Sentinelă” à 100 coroane	200—
Două acții Ceres	
	K 900—
II. Depaneri:	
La „Ardeleana” în lib. 163	K 11,211 49
„Ardeleana” libel 4880 după scoaterea a lor 90% interese	214 38
„Făgetana” libel 1756 după scoaterea a lor 90% interese	1,042 79
10% interese din venitul societății dimpreună cu taxa de membru fondator dela dl Alex. Mocsonyi	269 78
	K 13,638 44

B.) Fondul disponibil constă din:

La „Ardeleana” libel nr. 163 K	709 34
La „Ardeleana” lib. 4880 (90% ale intereselor)	18 24
Depuși la cheque	219 52
Saldo cassei	56 52
	K 1,003 62

C.) Fondul corului și al orchestrei.*

Saldo în libel 276 dela „Ardeleana”	10 50
Interese până în 1 Iulie 1906	0 50
Din venitul curat al petrecerii 10%	81 49
Starea	K 92 49

D.) Fondul de un ban:

Saldo din anul trecut	K 6 22
Adunați la seara de cunoștință	5 60
	K 11 82

Averea societății e deci plasată în:

Fondul permanent	K 13,638 44
„ disponibil	1,003 62
„ corului și al orchestrei	92 49
„ de un ban	11 82
	K 14,746 37
Față de anul trecut	13,760 99
E un spor de	985 38
	(Va urma).

NOUȚĂȚI.

Revista teologică. Sub conducerea profesorului seminarial Dr. Nicolau Balan, ca redactor responsabil, cu acest titlu se va edă aici în Sibiu o revistă de cuprins literar-bisericesc, prin un comitet redacțional compus din câțiva profesori dela institutul seminarial „Andreian”, precum și alți bărbați din diferite părți ale metropoliei, însuflețiți pentru această lucrare de mult reclamată.

Revista va apărea în fasciculi lunari, la ziua primă a fiecărei luni. Prețul abonamentului 6 coroane pe an, care se poate solvi și în două rate.

Directorii de bănci românești au ținut Mercuri, 26 Decembrie n. conferență în Sibiu. S'a decretat înființarea unei reuniuni a tuturor băncilor române sub numirea „Solidaritatea”, s'a acceptat introducerea controlului reciproc, prin aplicarea de revisori experți, și s'au ales membri în delegațiunea permanentă. Aleși au fost următorii domni: P. Cosma, Sava Raicu, Romul Cărăbaș, I. I. Lăpădatu și I. Bardossy.

† **Teodor Ceantea.** Cu adâncă părere de rău înregistrăm moartea binepreciatului profesor dela institutul pedagogic gr. ort. român din Arad, **Teodor Ceantea**, care în timpul din urmă fusese penzionat, în urma sănătății sdruncinate. A murit Vineri noaptea spre Sămbătă, în etate de 59 ani, și a fost înmormântat eri, Duminecă, la orele 2. d. a. E deplâns de soția Rea Silvia, născută Bocșan, de copiii Emil, Minerva și Felicia, și de numeroase rudeni.

„Familia” vechia revistă beletristică, anunță în numărul din urmă, că cu numărul proxim, care va fi scos în 31 Decembrie v., își sistează apariția.

Hymen. Victoria Cocos și Eremie Varga, învățător își anunță cununia, care se va celebra a 3-a zi de Crăciun 27 Dec. v. la orele 2 și jum. p. m. în biserica gr. or. din Cincșor.

† **Ioan Ardelean,** învățător gr. ort. rom. în Pecica, dieceza Aradului, a decedat Sămbătă, în etate de 78 ani.

Regele Carol al României va fi felicitat la anul nou din partea împăratului german prin două delegați din incidentul împlinirii a 50 de ani de când a intrat în armată. Maiestatea Sa domnitoriul nostru încă s'a interesat în timpul din urmă direct despre sănătatea regelui Carol.

† **Hegedüs Sándor,** fostul ministru de comerț, a murit Joia trecută în Budapesta în urma unei boli scurte și grele.

Profesorii din Beiuș. Ministrul Apponyi pornise cercetare în privra profesorilor dela gimnaziul român din Beiuș pentru că fuseseră astă vară în București la festival. Cercetarea n'a dovedit nimic „periculos”. Singur învăț. Ion Bușița a fost oprit de a mai fi dirigit al corului. Tot aci amintim că prof. Radu Cuparru și a schimbat numele în „Gideon”, pseudonimul sub care a scris până acuma în ziare — maghiare.

* În anul 1904/5 s'a pus greșit la fondul disponibil.

† **Nicolae Cesarescu,** preotul bisericii Domnița-Balașa și prezidentalul spiritualului consistorului metropolitan din București, a răposat Lunia trecută.

Mărturisirea patriarhului. La deschiderea congresului bisericii sârbești din Carioviț în săptămâna trecută a ținut patriarhul Brancovici o vorbire lungă, în care între altele îndeamnă congresul să lucre cu conștiința curată și spre binele obștesc, pentru că — zice prelatul — „e multă disordine în sinul vieții noastre bisericești”.

Cabaret. Din Budapesta ni se vestește că tinerimea română întreagă pregătește o mare petrecere cabaret în stil curat românesc. Pentru reușită se fac pregătiri mari. S'au angajat și câțiva bărbați frunțați la ducerea scopului la isbândă. Petrecerea se va face în favorul societății „Petru Maior”.

Nebogator marele general din războiul ruso-iaponez a fost judecat la moarte împreună cu alți patru comandanți de vapoare. S'a înaintat rugare de agrățiere.

Testamentul milionarului. Pe urmele contelui Zichy a rămas o avere de vro 30 milioane coroane. Și e interesant că testamentul lasă toată averea unicului său fiu. Celor cinci fete dispune să le dea feciorul câte 300 mii cor., iar nevestei văduve câte 24 mii cor. la an. Pentru alte scopuri publice de binefacere n'a lăsat nici un ban pentru ceea ce societatea ungurească s'a cam supărat pe el.

Foc la palatul poștelor din București a izbucnit Marția trecută, nu se știe din ce cauză. Focul a luat proporții mari în depositul vămiei. După o muncă uriașă de câteva ciasuri focul a fost localizat. Paguba e de 300 mii lei. S'au nenorocit și trei pompieri cari au căzut de pe scări.

Noroc. La tragerea de Joi a lozurilor băncii generale ungare hipotecare din Budapesta a câștigat lozul Nr. 2219 seria 40 b. un milion de coroane.

Ciocniri de trenuri. În vremea din urmă vin aproape zi de zi știri despre nenorociri pe căile ferate, un lucru neobișnuit până acum în țara noastră, căci se pune mare pond pe exactitatea circulației. Joia trecută încă s'au întâmplat trei catastrofe una în Zombolya, una în Seghedin, și una în Almásfüzitő, cari au costat viața alor doi oameni. Oare nu va fi și aceasta un rezultat al hiperzelului șovinist?!

Daruri de Crăciun săracilor noștri. La apelul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit on. institut de credit „Albina” 20 cor., dl Partenie Cosma, director 5 cor., Timoteiu Popovici, prof. 2 cor., Alexandru Lebu, mare proprietar 10 cor., Teodor Moldovan, măiestru cismar 5 cor., Dr. V. Dan, avocat, Nic. Vătășan, prof., doamna Letiția Bologa, Iulius Meinel, comerc., Dr. Lucian Borcia, avocat, Dr. P. Șpan, profesor, fiecare câte 2 cor., V. C. Osvadă, director (Hunedoara) 1 cor. Dl Dr. Octavian Rusu, avocat 5 cor., P. Cavișia Sa dl Dr. Eus. R. Roșca, dir. semin. 3 cor., Dr. Aurel Crăciunescu, prof. 1 cor., Dr. Liviu de Leményi, avocat 10 coroane.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: David Chișdeea, paroh (Șinca-nouă) 2 cor., doamna Eugenia P., 5 cor., Aron Flucș, paroh (Săcel) 1 cor., Vasile Duma, protopresbiter (Cetatea-de-piatră) 5 cor., Pompei Dan, director școlar (Zernecki) 2 cor., Nicolae Dimitrievici, anteprenor (Buzău), din privilegiul onomastice sale 10 cor.

Advocați primari. În România e pe cale de a se introduce o lege care dispune că advocații nu pot fi primari. S'ar fi comis adevărat până acum multe abuzuri pe calea aceasta.

Teatru în Blaj. Reuniunea femeilor române gr. cat. din Blaj, a aranjat cu oziunea distribuirii darurilor de Crăciun pentru copiii săraci, cu concursul pedagogilor Serată teatrală, care s'a ținut eri, Duminecă, în 30 Decembrie a. c. la 1/2 5 oare după amiază în sala de gimnastică.

Strugurii frumoși și sănătoși sunt bucuria fiecărui vier. Ca să producem astfel de struguri e neapărat de lipsă ca bine să ne dăm seama de unde ne procurăm vițele de vie. E fapt recunoscut că cele mai bune vițe se capătă la „Pepinaria milenară” în Nagyösz comitatul Torontál. Cereți catalogul bogat ilustrat în limba germană, maghiară, română ori sârbească care vi se va trimite gratis și franco.

Adunarea generală a „Reuniunii române agricole sibiene”.

— Raport special. —
 Comuna Bradu, din apropierea Avrigului, a avut vrednicia de a primi Duminecă, în 23 Dec. n. c., comitetul central al Reuniunii noastre agricole, cu scop să-și dea sama de lucrările duse la îndeplinire în folosul obștei în 1905. Din acest prilej au sosit în Brad dñii R. Simu, membru în comitet, Vic. Tordășianu, secretar și membri Reuniunii dñi Ieronim Preda, comptab. lib. arh. și Nicolae Iosif, inv. în Aciliu. Primirea oaspeților noștri a fost cât se poate de deamnă. Țin să notez, că înainte cam cu 100 ani, în comuna săsească Bradu nu erau de cât nouă săsători români, slugi la sași, iar astăzi românii au peste 100 familii, cari reprezintă 550 suflete, cu 50 mai multe ca sașii. Poporul nostru din Bradu e viguros, adevărați Brazi, harnic, deștept și cruțător. În timpul din urmă și-au edificat o școală pompoasă și acum adună material pentru o biserică, dat fiind că biserica de astăzi e mult prea mică și scundă. De locuințe frumoase, de îmbrăcăminte curată, etc. a brăzenilor, nu mai zic nimic.

După terminarea serviciului divin cam la ora 11 1/2 a. m. întreagă poporația noastră din Bradu, cu bătrâni și tineri bărbați, femei și copii se găseau în sala cea mai înălțătoare a școlii. Aici dl Simu, din încredințarea prezidentului Reuniunii, dl Lucea, reținut de bătrânețe și de frigul cumplit, multămește brăzenilor pentru ascultarea dată invitării de a lua parte la lucrările Reuniunii agricole, care, folosindu-se de timpul de iarnă, când muncitorii sunt odihniți și afară de grijile câmpului, s'a prezentat azi aici spre a împlini formalitățile prescise și mai ales spre a sluji cu povețele sale economilor din Bradu, atât de primitori de sfaturi bune. Pune în vedere, că după ce se va da samă de lucrările din 1905, se va vorbi astăzi despre cultura viilor și a pomilor, despre albinărit și despre foloasele tovarășilor de tot soiul.

Secretarul Tordășianu schițează din vastul raport general lucrările mai de căpetenie ale Reuniunii, și arată cum reuniunea în 1904 a săvârșit lucrări în Dobârca, la o întrunire agricolă; în Veștem la a 15-a expoziție de vite de prăsilă; în Galeș și Aciliu, la plantarea altoilor dăruți membrilor de acolo; în Săliște la cursul de altoit pomi, ținut cu 14 învățători din 9 localități, chemați a conduce școlile de repetiție economice; în opidul Mercurea la a 4-a expoziție de poame, struguri și derivatele lor; în comunele Aciliu, Apoldul rom., Loman, Pianul inf., Pianul sup. și Răchita Reuniunea reprezentată a fost prin revizorul însoțirilor noastre de credit sistem „Raiffeisen” dl comptabil C. Herța, la revizuirea socoților acestor însoțiri. Afară de aceste înteveniri directe a lucrat Reuniunea pentru binele și înaintarea treburilor economilor noștri prin împărțirea de 11 mii pomi pădureți, prin vânzarea a 600 altoi cu preț redus și prin fel de fel de povețe folositoare. Scoate la iveală bunăvoința notariului D. Munthiu din Reci, care a pus temelii unui fond de premii pentru cel mai bun vier din cercul Mercurea; apoi vrednicia învățătorului N. Iosif din Aciliu, care ajutorat cu 80 cor. din fondul creat de secretarul Tordășianu, a cercetat cu bun succes cursul de viierit din Aiud și Vințul de jos, iar cunoștințele câștigate le pune în serviciul obștei, ținând la toate adunările noastre conferențe din viierit și pomărit și pregătind și o broșură despre cultivarea viilor, ce va ieși în curând de sub tipar. Stăruie asupra progreselor ce le fac tovarășii agricole și cu deosebire însoțirile de credit sătești sistem „Raiffeisen”, chemate a schimba cu desăvârșire fața comunelor noastre. Cauza cu Albumurile artistice ale Reuniunii, ce este strâns legată de marea expoziție industrială, aranjată la inițiativa și stăruința secretarului Reuniunii, totodată prezident al Reun. sodalilor noștri, a dat lucrului de mână femeiesc importanța meritată. De când ilustrul domn Dr. Alexandru Mo-

csanyi a deschis porțile muzeelor europene din Budapesta, Viena, Berlin, Paris și Roma cari au primit din bunăvoința Il. Sale câte 1 album artistic și de când curtea domnească din România s'a îndurat a primi câte 1 exemplar de onoare din Albumurile artistice ale noastre, industria noastră de casă continuă a preocupă toate straturile societății românești de pretutindenea. Jertfele de tot soiul aduse de Reuniune în serviciul acestei cauze, bogate și neperitoare în efecte, sunt deplin compenzate. Cauzele decreșterii poporației, sulevată de membrul onorar al Reuniunii, dl Eugen Brote, vor formă obiect de preocupare pentru Reuniune. Inceputul făcut cu acuirea pentru localul Reuniunii a chipului în ulei al mult regretatului fost vice-prezident Dr. D. P. Barciuanu și cu timpul și al celorlalți bărbați binemeritați ai Reuniunii, se numără între actele de venerație și de înaltă recunoștință ce Reuniunea le îndeplinește. De încheiere secretarul Tordășianu arată sporul în numărul membrilor și propune, ca adunarea generală să ia raportul la cunoștință.

La propunerea membrului Nic. Ef. Ursu, învățător, adunarea ia raportul la cunoștință și mulțamește comitetului pentru zelul cu care lucrează pentru binele economilor noștri. Tot la propunerea dlui Ursu se institue comisiunea constatătoare din membri T. Hoagia, Ier. Preda și George Vasilie, care să revadă rațiociniile pre 1905.

Până a-și îndeplini comisia lucrările, învățătorul Nic. Iosif ține o conferință nu se poate mai instructivă din domeniul culturai viilor și poamelor. Poporul s'a ales cu multe învățături noi, expuse la pricepere de dl Iosif, Discursul dlui Iosif a ținut aproape 2 ore.

Comisia de revizie, prin raportorul său dl Preda, arată, că a cenzurat rațiociniile și aflându-le în regulă propune, iar adunarea generală dă comitetului absolutoriul prescriș și în același timp acceptază neschimbat proiectul de budget pro 1907. După exprimarea condolenței pentru membri răposati și după votarea mulțamitei ministerului pentru cor. 200 dăruite la acoperirea premiilor expoziției de poame din Mercurea, comisiei economice pentru premiile de cor. 200 ale expoziției de vite din Veștem și a subvenției de cor. 80 pentru diurnele învățătorilor la cursul de pomărit, cum și Institutului de credit „Albina” pentru ajutorul de cor. 200 și „Doinei” din Câmpeni pentru cor. 25 ajutor, membrul Nic. Ef. Ursu propune, iar adunarea generală alege comitetul central pe un nou period statutar precum urmează:

Prezident Pantaleon Lucața, v.-prezident Ioan Chirca (Săliște); membri: Dr. P. Șpan, prof., Rom. Simu, învăț. penz., Vasile Stan, profesor, Dr. Lucian Borcea, avocat, Ieronim Preda, Dr. Ilie Iancu, medic (Tâlmăci), Nicolae Iosif, învățător (Aciliu), P. Drăghits, prim-pretor și Dr. I. Stroia, protopresbiter (Săliște), Ioan Popescu, propr. (Sibiu) și Nicolae Cărpinișan, paroh (Răhău), rămânând ca conform prescrișelor comitetul să-și numiască secretarul, controlorul, custorul și bibliotecarul.

După aceasta a urmat prelegerea din albinărit a dlui R. Simu, bine apreciată de cei prezenți și la urmă secretarul V. Tordășianu, arătând marea însemnatate a Insoțirilor de credit sătești sistem Rai-feisen, stărue ca brăzenii să pună temeiul unei astfel de instituțiuni. Insoțirea s'a alcătuit sub prezidenția frunțașului econom George Coman Ursu. S'au ales membri în direcție și s'a hotărât asupra celorlalte agende rezervate adunării generale constituante, rămânând ca actele recerute la înregistrarea firmei să se facă cu ajutorul secretarului Reuniunii.

La masa comună, luată cătră 6 ore seara, s'au continuat vorbirile folositoare și s'a închinat în sănătatea bunului prezident Lucața a comitetului.

Oaspeții noștri s'au depărtat la 7 ore și cu ei și „Invingătorul”.

Cărți și reviste.

Predicile lui Petru Maior. Primum la redacție predicile pe sărbători ale lui P. Maior, edate cu litere latine, sub îngrijirea protopopului Dr. Elie Dăianu din Cluj. 8° mare 105 pag. Prețul 1 cor. + 10 fl. porto postal.

Cu această broșură se isprăvesc „Predicile sau învățăturile la toate Duminecile și sărbătorile anului” ale vestitului Petru Maior de Dicio-Sân-Mărtin. Cele pe Dumineci fac 5 broșuri sau volumul I, costă 5 cor., iar cele pe sărbători, o broșură, volumul al II, și costă 1 cor. La olaltă legate în pânză și piele costă 7 cor. + 50 porto. Se pot procura dela „Răvașul” Cluj, (Jokai u. 6.)

Două momente sunt de observat la Predicile lui Petru Maior. Marele latinist în filologie și istorie, are limbajul cel mai poporal, românesc, în care nu se simte nimic din cutezatele sale teorii latiniste. Și astăzi limba lui se gustă cu aceeași plăcere ca toate scrierile vechi bisericești. Al doilea moment e că învățatul protopop unit precum nu și-a validat principiile filologice, întocmai s'a ferit și de a atinge măcar în Predici chestiuni de controversă între cele două biserici românești. El rămâne pretutindenea puternic întemeiat pe fondul sigur și comun al bisericii creștine, așa că preoții noștri, fără deosebire de confesiune, pot folosi această carte ca cel mai bun sfetnic întru deprinderea oficiului de predicator. Ceea ce le și recomandăm cu toată căldura. Predicile pe sărbători se deosebesc de celelalte numai prin împrejurarea, altfel favorabilă, că-s cu mult mai scurte. După cum suntem informați în curând vor apărea și predicile la înmormântări, sau *Propovedaniile*, cari au stors unui necunoscut următoarea observare, însemnată pe o carte veche, în biserica din Tebea: „Petru Maior este vârful filozofilor”.

Din public.*)

Apel și mulțamită publică.

Comitetul parohial al comunei bisericești greco-orientale Ocna-superioară convins fiind că prin cultură și sânguință poate înainta la bunăstare materială și morală cum și pentru dezvoltarea gustului de cetit la poporul nostru, a decis înființarea unei biblioteci parohiale, spre care scop a compus un „Regulament” pe baza „Statutului organic”, care regulament este aprobat și din partea Preaveneratului Consistor arhidiecezan.

În un paragraf al aceluia se zice: că biblioteca se poate augmenta și prin donațiuni atât în bani, cât și opuri donate de particulari, și anume donațiuni și colecte de orice soi prin care s'ar putea ajunge acel scop.

Deci în numele comitetului nostru imi iau libertate a apelă la onoratul public doritor de înaintarea poporului nostru și cu deosebire cătră onorații domni autori și redactori a ne ajută prin trimiterea de cărți sau bani pentru procurarea acelora și mai cu seamă de acele potrivite și de interes pentru poporul nostru, căci suma ce o avem e prea mică pentru aprovizionarea cu cărți pentru o bibliotecă.

Asemenea în numele comunei noastre bisericești vin cu această ocaziune a exprimă cea mai profundă mulțamită doamnei Maria Stoica, văduva fostului învățător și director școlar răposat Mih. Stoica din Săliște, pentru donațiunea de (100) una sută coroane fondului bisericii noastre, cu care dupăcum zice în epistolă a implinit o dorință a răposatului.

Iar noi zicem, ca Dzeu să-l odihnească în latrea dreptilor, să-i fie memoria eternă; iar celor vii Dumnezeu să le răsplătească cu bine și sănătate din darurile sale cele bogate.

Dorim ca să aibă mulți imitatori cari să se numere între binefăcătorii bisericii și poporului nostru.

Ocna-sup. (Vizakna), 14/27 Dec. 1906.

Isaia Henteș
par. gr. ort.

Teatru.

Luni la 5 ore d. a. *Eine Nacht in Wenedig*, operetă.

Mărti la 3 ore d. a. „Der Meieidbauer”.
Seara: „Die lustige Witwe”.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Mitropolitul Sava II Brancovici

Studiu istoric

de

Vasilie Mangra

Arhimandrit, vicar episcopesc în Oradea mare.

Prețul 2 coroane
plus porto postal 20 fileri

Se poate procura dela
LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ
Sibiu — Nagyszeben.

Sibiu — Hôtel Schmidt Nagyszeben

Inștiințare de deschidere.

Subscrisul imi iau permisiunea a invita pe stim. p. t. public a onoră cu cercetare

Hôtelul Schmidt

strada Bahnhof, vis-à-vis de gară

(20 de odăi spre stradă. — Luminat electric)
edificat de nou de mine și aranjat cu tot confortul.

Hotelul se află în nemijlocita apropiere de gară și cred, că am satisfăcut unei necesități, că am deschis un hotel modern în acest loc. — Cu privire la proviziune ofer numai ce este mai bun, pe lângă un asortiment bogat și în orice timp.

Odăi liniștite. — Serviciu corect. — Prețurile cele mai ieftine.

Mulțumind sincer pentru încrederea, manifestată față de mine aici în decurs de 30 de ani, rog onor. p. t. public, a sprigini și noua mea întreprindere.

Cu distincă stimă:

Martin Schmidt, hotelier.

[309] 1-3

Explicarea Evangeliilor duminicale

și ale

Sărbătorilor împărătești

de

Simeon Popescu,

Protopresbiter-Profesor.

Tiparul și editura

TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE

în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul broșat 3 coroane.

Prin Librăria arhidiecezană din Sibiu se pot procura icoane cu

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane,
fine 27-40 cor., foarte fine 39-20 cor.

Mărimea 63/79 cm, simple 27-40 cor.,
fine 39-20 cor., foarte fine 48-40 cor.

Mărimea 74/100 cm, simple 39-20 cor.,
fine 48-40 cor., foarte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm, simple 48-40 cor.,
fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm, simple 67-20 cor.,
fine 89-60 cor., foarte fine 117-60 cor.

Efteptuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătasă: mărimea
72/114 cm 128-80 cor.; 72/100 cm 90 cor.;
55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătasă 72/100
cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.

Requisite de scris se pot procura de la Librăria arhidiecezană